

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 14/2017-284

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. januára 2017 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Andreou Tomlainovou, PhD., LL.M., Advokátska kancelária ATLegal, s. r. o., Grösslingová 45, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva „na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“, základného práva „na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojitosti s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 12 ods. 1, čl. 13 ods. 4, čl. 20 ods. 1 a čl. 35 ods. 1, čl. 141 ods. 1, čl. 144 ods. 1 a čl. 154c ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky“, základných práv „podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“, základného práva „na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“ a základného práva „vlastniť majetok zaručené čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“ postupom a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Obdo 40/2015 z 29. júna 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ], o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 7. októbra 2016 mailom (10. októbra 2016 poštou) doručená a podaniami z 10. októbra 2016 doplnená sťažnosť spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietala porušenie v záhlaví uvedených práv postupom a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Obdo 40/2015 z 29. júna 2016 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

2. Sťažovateľ si v sťažnosti ojedinelého rozsahu 182 strán rozčlenených do 704 bodov spracúvajúcich skutkový stav a právnu argumentáciu uplatnil aj požiadavku na prerokovanie ústavnej sťažnosti mimo poradia podľa § 26 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej „zákon o ústavnom súde“).

3. V konaní prejavil želanie získať status intervenienta súkromnoprávny subjekt Vodohospodárska výstavba, štátny podnik, ktorá je protistranou v konaní vedenom pred všeobecnými súdmi predchádzajúcim podaniu predmetnej ústavnej sťažnosti. Ústavný súd mu doručil relevantné písomné podklady.

I.A Podstata argumentácie sťažovateľa

4. Sťažovateľ rozčlenil sťažnosť na množstvo podbodov (I. až II.G), v ktorých spracoval skutkový stav a právnu argumentáciu spôsobom, ktorý ústavný súd približuje formou niekoľko typických citácií:

«312. Z uvedeného je zrejmé, že Porušovateľ v Napadnutom rozsudku v súvislosti s dovolacím dôvodom... okrem iného:

(i) zaujal zjavne nesprávne stanovisko, v zmysle ktorého v danom prípade bolo možné aplikovať judikatúru Súdneho dvora EÚ (ktorá vytvorila kritérium koncesie na služby spočívajúce v prenose hospodárskeho rizika spojeného s poskytovaním služieb alebo jeho významnej časti z obstarávateľa na koncesionára) na Zmluvu o prevádzke VEG v konaní o Žalobe, ktoré v rozpore s pravidlami logiky založil na irelevantných tvrdeniach a navyše aj nesprávnych tvrdeniach,

- toto svoje stanovisko Porušovateľ v Napadnutom rozsudku riadne neodôvodnil, a riadne sa nezaoberal a nevysporiadal s argumentáciou Sťažovateľa v tomto smere,

- uviedol v Napadnutom rozsudku vzájomne rozporné tvrdenia k otázke, či v danom prípade konania o Žalobe, bolo potrebné na Zmluvu o prevádzke VEG aplikovať judikatúru Súdneho dvora EÚ, alebo naopak sa posudzoval len rozpor so ZVO a výklad komunitárneho práva, a teda ani judikatúra Súdneho dvora EÚ, neboli potrebné pre rozhodnutie o Žalobe,

(ii) postupoval v rozpore so ZVO, Smernicou a judikatúrou Súdneho dvora EÚ, pretože považoval za hospodárske riziko (riziko vystavenia sa nebezpečenstvu trhu) spojené s poskytovaním služieb (tak ako ho definuje judikatúra Súdneho dvora EÚ) aj okolnosti, ktoré judikatúra Súdneho dvora EÚ za takéto riziko nepovažuje, pričom svoje stanovisko žiadnym spôsobom neodôvodnil,

- Porušovateľ sa nijak nevysporiadal s argumentáciou Sťažovateľa v tomto smere,

- Porušovateľ podal v Napadnutom rozsudku svoj vlastný výklad komunitárneho práva v rozpore a nad rámec judikatúry Súdneho dvora EÚ, na 60 však nemal právomoc,

(iii) vychádzal zo skutočností v rozpore so skutkovým stavom, ktoré žiadnym spôsobom nevyplývajú z vykonaného dokazovania, a nijak neodôvodnil na základe čoho mal tieto skutočnosti za preukázané,

(iv) v rozpore s § 242 OSP v časti meritórne nepreskúmal Druhostupňový rozsudok z hľadiska dovolacieho dôvodu uvedeného v čl.1.A.2 Dovolania, v ktorom Sťažovateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci zo strany KS BA (ktorý v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ dospel k záveru, že na Sťažovateľa nebolo prenesené hospodárske riziko spojené s prevádzkou Prevádzkového majetku VEG), založené na konkrétnom tvrdení KS BA uvedené v Druhostupňovom rozsudku (Sťažovateľ neznášal náklady na poistenie stavebnej časti VEG),

- Porušovateľ v Napadnutom rozsudku žiadnym spôsobom nevysvetlil a neodôvodnil, prečo v časti meritórne nepreskúmal Druhostupňový rozsudok z hľadiska dovolacieho dôvodu uvedeného v čl.1.A.2 Dovolania a vôbec sa nezaoberal a nevysporiadal s argumentáciou Sťažovateľa v tomto smere,

(v) posudzoval správnosť právneho názoru KS BA (v zmysle ktorého na Sťažovateľa nebolo prenesené hospodárske riziko spojené s prevádzkou Prevádzkového majetku VEG) z hľadiska tvrdenia, že Žalovaný v 2.rade znášal náklady na poistenie Prevádzkového majetku VEG, na ktorom KS BA nezaložil Druhostupňový rozsudok, a ktoré nevyplýva zo skutkového stavu /isteného OS BA II. a je navyše aj v rozpore s tvrdením KS BA uvedeným v Druhostupňovom rozsudku,

- nijak neodôvodnil na základe čoho dospel k záveru, že mal na základe Dovolania právomoc preskúmať správnosť právneho názoru KS BA aj z hľadiska uvedeného tvrdenia,

(vi) stanovisko Porušovateľa v zmysle ktorého Zmluva o prevádzke VEG nie je koncesiou na služby z dôvodu, že Žalovaný v 2. rade znášal náklady na poistenie Prevádzkového majetku VEG, je v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ (ktorá definuje hospodárske riziko spojené s poskytovaním služieb), pričom Porušovateľ toto svoje stanovisko žiadnym spôsobom neodôvodnil a nezaoberal sa a nevysporiadal sa s relevantnou judikatúrou Súdneho dvora EÚ a ani argumentáciou Sťažovateľa v tomto smere,

(vii) v rozpore s právom EÚ vychádzal z predpokladu, že vnútroštátny súd má právomoc za okolnosti spadajúce pod hospodárske riziko spojené s poskytovaním služieb, považovať aj okolnosti v rozpore a nad rámec judikatúry Súdneho dvora EÚ,

(viii) vychádzal z predpokladu, že Žalovaný v 2. rade je obstarávateľom podľa § 8 ods. 1 písm. a) ZVO v spojitosti s § 8 ods. 3 písm. a) bod 2 ZVO, hoci v konaní nebolo preukázané splnenie podmienok na to, aby Žalovaný v 2. rade mohol byť považovaný za takéhoto obstarávateľa,

- Porušovateľ sa v Napadnutom rozsudku nijak nevysporiadal s argumentáciou Sťažovateľa v tomto smere

(ix) Porušovateľ sa v rozpore s judikatúrou Súdneho dvora EÚ nezaoberal otázkou, či na Sťažovateľa nebola prenesená významná časť hospodárskeho rizika spojeného s prevádzkou Prevádzkového majetku VEG.

Z dôvodov uvedených v bodoch 237 až 311 ako aj v tomto bode 312 tejto ústavnej sťažnosti je zrejmé, že Napadnutý rozsudok je arbitrárny, ústavne neudržateľný a zjavne neodôvodnený a Porušovateľ Napadnutým rozsudkom porušil právo Sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Súčasne, z dôvodov uvedených v bodoch 268, 277 a 303 tejto ústavnej sťažnosti je zrejmé, že Napadnutým rozsudkom a postupom Porušovateľa došlo k porušeniu práva Sťažovateľa na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy SR (k tomu pozri aj čl. II.B1.3 tejto ústavnej sťažnosti).

...

422. Z uvedeného je zrejmé, že Porušovateľ v Napadnutom rozsudku v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa čl. 1. A. 4 Dovolania okrem iného:

(i) zaujal nesprávne stanovisko, že postačovalo, ak UVO v žalobe uviedol, že zmluva je zákazkou na služby uzatvorenou v rozpore so ZVO, a až do právoplatného skončenia konania (t. j. aj po uplynutí prekluzívnej 1-ročnej lehoty podľa zrušeného § 148 ZVO) mohol uvádzať konkrétne dôvody a konkrétne skutočnosti, pre ktorého zmluva je zákazkou na služby (a nie koncesiou na služby),

- toto stanovisko Porušovateľa je v rozpore so závermi vyplývajú z výkladu zrušeného § 148 ZVO v spojitosti s čl. 2 ods. 2 a čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, princípmi vyplývajúcimi z § 79 ods. 1 OSP v spojitosti s § 95 ods. 1 OSP a princípmi vyplývajúci z analogickej aplikácie súdnej judikatúry,

(ii) Porušovateľ sa vôbec nezaoberal výkladom zrušeného § 148 ZVO v spojitosti s čl. 2 ods. 2 a čl. 1 ods. 1 Ústavy SR, princípmi vyplývajúcimi z § 79 ods. 1 OSP v spojitosti

s § 95 ods. 1 OSP a princípmi vyplývajúci z analogickej aplikácie súdnej judikatúry, ktoré sú relevantné pri posudzovaní otázky riešenej v čl.I.A.4 Dovolania,

- Porušovateľ sa vôbec nevysporiadal s argumentáciou Sťažovateľa uvedenou v tomto smere.

Z dôvodov uvedených v bodoch 411 až 421 ako aj v tomto bode 422 tejto ústavnej sťažnosti je zrejmé, že Napadnutý rozsudok je arbitrárny, ústavne neudržateľný a zjavne neodôvodnený a Porušovateľ Napadnutým rozsudkom porušil právo Sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru aj v spojitosti s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods.2 a čl. 152 ods. 4 Ústavy SR.

...

479. Stanovisko Porušovateľa v Napadnutom rozsudku, v zmysle ktorého:

- pre posúdenie aktívnej legitímácie Žalobcu na podanie Žaloby bol rozhodujúci právny stav ku dňu podania Žaloby,

- Žalobca zrušením § 148 ZVO (1. apríla 2010) nestratil oprávnenie domáhať sa určenia neplatnosti Zmluvy o prevádzke VEG a vystupovať v tomto konaní ako žalobca, napriek tomu, že od 1. apríla 2010 neexistuje žiadny platný a účinný zákon, ktorý by stanovoval oprávnenie Žalobcu domáhať sa určenia neplatnosti Zmluvy o prevádzke VEG a vystupovať v tomto konaní ako žalobca,

a) je v priamom rozpore s § 154 ods. 1 OSP v spojitosti s § 211 ods. 3 OSP,

b) v rozpore s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy SR, z ktorých vyplýva:

- každý orgán štátu má buď ústavou, alebo zákonom určený rozsah právomoci, ktorý nemôže prekročiť, takže môže konať len to, čo mu ústava alebo zákon dovoľuje,

- bez Ústavou SR určeného zákonného základu, v jeho rozsahu a spôsobom ustanoveným zákonom žiadny štátny orgán SR nemôže a nesmie konať.

- článku 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v časti: „Štátne orgány môžu konať... v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.“ zodpovedá konanie orgánu Štátu v rozsahu zákona bez výnimky a súčasne zákonom ustanoveným spôsobom,

- článok 2 ods. 2 Ústavy SR obmedzuje Štátnu moc vo vzťahu k fyzickým a právnickým osobám a zaručuje, že každý občan má právo na to, aby sa všetky štátne orgány voči nemu správali len spôsobom, ktorý im dovoľuje Ústava SR a ďalšie zákony,

- princíp právnej istoty spočíva okrem iného v tom, že všetky subjekty práva môžu odôvodnene očakávať, že príslušné štátne orgány budú konať a rozhodovať podľa platných právnych predpisov, že ich budú správne vykladať a aplikovať.

480. Z uvedeného je zrejmé, že Porušovateľ v Napadnutom rozsudku v súvislosti s dovolacím dôvodom podľa čl. I. A.6 Dovolania okrem iného:

(i) založil svoje stanovisko na irelevantných a nezmyselných tvrdeniach v rozpore s pravidlami formálnej logiky.

(ii) pri posudzovaní tohto dovolacieho dôvodu neaplikoval relevantné právne normy (§ 154 ods. 1 OSP a čl. 2 ods.2 v spojitosti s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR).

- stanovisko Porušovateľa je pritom v rozpore s § 154 ods. 1 OSP a čl. 2 ods. 2 v spojitosti s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR,

(iii) Porušovateľ sa vôbec nezaberal a nevysporiadal s argumentáciou Sťažovateľa uvedenou v čl. I.A.6 Dovolania, v ktorej sa Sťažovateľ zaoberal aplikáciou čl. 2 ods. 2 Ústavy SR a § 154 ods. 1 OSP na daný prípad.

Z dôvodov uvedených v bodoch 470 až 479 ako aj v tomto bode 480 tejto ústavnej sťažnosti je zrejmé, že Napadnutý rozsudok je arbitrárny, ústavne neudržateľný a zjavne neodôvodnený, a Porušovateľ Napadnutým rozsudkom porušil právo Sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru aj v spojitosti s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2, č. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 Ústavy SR.»

I.B

5. Sťažovateľ požiadal ústavný súd, aby jeho sťažnosť prerokoval prednostne mimo poradia.

6. Vo veci samej požiadal, aby ústavný súd rozhodol o porušení sťažovateľom označených základných práv v spojitosti s namietnutými normami Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobodách. Tiež požiadal, aby ústavný súd vyslovil, že napadnuté

rozhodnutie sa zrušuje v celom rozsahu a vec sa vracia najvyššiemu súdu na ďalšie konanie, aby v nej znovu konal a rozhodol.

II.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (III. ÚS 206/03, II. ÚS 77/04). Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť

ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 201/03, II. ÚS 144/05, IV. ÚS 100/04, IV. ÚS 42/06).

10. Z obsahu podanej sťažnosti je zrejmé, že v okolnostiach prípadu má ústavný súd plniť úlohu ďalšej vnútroštátnej opravnej inštalácie súdnej moci Slovenskej republiky. Ústavný súd nie je zriadený pre túto úlohu.

11. Podľa názoru ústavného súdu je sťažnosť ústavnoprávne nevyvážená, čo preukazuje napríklad okolnosť, že sťažovateľ v úvode namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (s. 2 sťažnosti), no neskôr namieta porušenie „v spojitosti s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 Ústavy SR“ bez toho, aby uviedol, v čom vidí porušenie označených ústavných noriem v okolnostiach svojho prípadu (napr. s. 111). Aj táto okolnosť preukazuje, že sťažovateľ si s prihliadnutím na ním zvolený rozsah sťažnosti mal dať viac záležať na zachovaní prehľadnosti a presvedčivosti predloženej sťažnosti, v ktorej sa dá len veľmi ťažko orientovať.

12. Napriek už uvedenému ústavný súd zistil, že v okolnostiach prípadu existuje viac ústavne relevantných príčin, z ktorých každá osobitne znamená splnenie zákonom ustanovených podmienok na odmietnutie sťažnosti. Ústavný súd preskúmal sťažnosť z hľadiska najzávažnejších podmienok na odmietnutie sťažnosti. Ústavný súd priznal túto právnu kvalifikáciu tvrdeniam sťažovateľa o porušení práv, ktoré sa mu priznávajú podľa práva Európskej únie.

13. Sťažovateľ dôvod na podanie sťažnosti vytvoril účelovo. Prejavom účelovosti je napríklad rozpor v dôvodoch, ktoré ho priviedli k podaniu sťažnosti. Časť argumentácie o porušení svojich práv priznaných úijným právom našiel vo výklade o údajne precedentnej otázke, o ktorej nerozhodoval zákonný sudca na Súdnom dvore Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“), lebo slovenské všeobecné súdy mu odňali právomoc tým, že Súdnemu dvoru nepredložili prejudiciálnu otázku na rozhodnutie. Inú časť argumentácie o porušení svojich práv priznaných úijným právom zas našiel vo výklade, podľa ktorého

slovenské súdy v jeho veci neuplatnili dostatočne jasné a jednoznačné, ustálené case-law Súdneho dvora. Je očividné, že ak case-law Súdneho dvora je ustálené, potom nemohlo dôjsť k namietnutému porušeniu sťažovateľových práv v dôsledku nepredloženia prejudiciálnej otázky na posúdenie zákonnému sudcovi na Súdnom dvore. Zdá sa, že sťažovateľ tento rozpor vo vlastnej konštrukcii dôvodov porušenia svojich základných práv priznaných ústavou prehliadol kvôli nadmernému rozsahu celej sťažnosti.

14. Súdny dvor vo veci Križan a ostatní (vec C-416/10) zaviedol rozlíšenie medzi úijnou a ústavnou relevanciou sporu o právo. Smernice EÚ nie sú ústavne relevantným prameňom práva v Slovenskej republike. Sťažovateľ neuviedol, v čom v okolnostiach prípadu spočíva ústavná intenzita nesprávneho (euro-nekonformného) výkladu použitého vo vnútroštátnej aplikácii úijného práva so silou smernice.

15. K prameňom primárneho európskeho práva v kategórii „právne záväzných aktov ES/EÚ“ (čl. 7 ods. 2 ústavy) treba zo sekundárneho európskeho práva pripočítať nariadenia a case-law Súdneho dvora, ktoré by sa pri zaužívanom slovenskom pohľade na súdne rozhodnutie ako prameň práva ľahko vymklo spod ochrany doložkou prednosti, ak by sa v ústave použil konzervatívnejší pojem, akým je pojem „právne záväzné akty ES a EÚ“.

16. Ako osobitnú otázku v súvislosti s výkladom pojmu „právne záväzné akty ES/EÚ“ treba uviesť smernice EÚ. V ich prípade prichádza do úvahy alternatívny výklad, pričom v prvej verzii, pri interpretácii prihliadajúcej na „nomenklatúru“ prameňov práva ES/EÚ smernice k „právne záväzným aktom“ podľa čl. 7 ods. 2 ústavy zaradiť nemožno. Naopak, v druhej verzii smernice patria k prameňom práva ES/EÚ, ktoré podľa čl. 7 ods. 2 ústavy môžu mať prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Alternatíva je daná samou povahou smerníc, predurčuje ju ich obsah, ktorý je zväčša adresovaný iba členským štátom, ale niekedy upravuje aj práva fyzických osôb a právnických osôb. Takto vymedzená otázka „právne záväzných aktov ES/EÚ“ stráca doterajší politický či akademický charakter a stáva sa veľmi významnou právnou otázkou interpretácie a aplikácie európskeho práva na rozhraní s ústavným právom.

17. V prvej alternatíve výkladu pojmu „právne záväzné akty ES/EÚ“ pod tento pojem nemožno subsumovať ani smernice, lebo tie sú určené na založenie pozitívneho záväzku členských štátov prijať v určených lehotách vnútroštátnu právnu úpravu s predpísaným „smernicovým“ obsahom, ale nie sú použiteľné na priamu aplikáciu ako prameň vnútroštátneho práva. Ak štát nesplní pozitívny záväzok vôbec, ak ho nesplní v celom rozsahu záväzku alebo ak ho nesplní včas, transpozícia smernice do vnútroštátneho práva sa nedeje prednostnou aplikáciou smernice pred vnútroštátnou právnou úpravou. Proti štátu, ktorý nevytvorí vnútroštátnu právnu úpravu zhodnú so smernicou, sa začne konanie určené na donútenie členského štátu k transpozícii smernice. Preto v súlade s európskym právom nemožno smernice označiť za právne záväzné akty ES/EÚ podľa čl. 7 ods. 2 ústavy.

18. V druhej alternatíve účel smerníc v európskom práve treba postaviť do úzadia, „na druhú koľaj“. V procese transpozície smerníc do právneho poriadku Slovenskej republiky sa nielen hypoteticky, ale aj fakticky dejú chyby. Smernice sú transponované nesprávne, časť ich obsahu sa nestane súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky. V takých prípadoch obsah smernice, ktorý sa nedostane do zákona, ale „presahuje ho“, by sa mohol stať súčasťou úpravy aplikovanej na Slovensku podľa ustanovenia čl. 7 ods. 2 ústavy, pomocou interpretácie práva vyvodenej z prednosti „právne záväzného aktu smernice“ pred zákonmi Slovenskej republiky tak, že súbor práv a povinností určených smernicou, ale nie zákonom by sa vo fáze aplikácie práva vynucoval orgánmi verejnej moci v Slovenskej republike podľa čl. 7 ods. 2 v spojení s čl. 152 ods. 4 ústavy.

19. V prospech druhej alternatívy možno odkázať aj na meniaci sa význam smerníc v rozhodovacej činnosti Súdneho dvora. Súdny dvor za eurokonformný výklad smerníc označil taký výklad, pri ktorom sa smernice uznávajú za prameň práva upravujúci právne postavenie fyzických osôb a právnických osôb vtedy, keď týmto subjektom práva zo smernice vyplýva viac práv, resp. väčší rozsah práv, ako priznáva vnútroštátne právo. Uplatnenie smernice je obmedzené na vertikálne vzťahy osoby voči štátu (C-14/83, Sabine von Colson and Elisabeth Kamann v. Land Nordrhein-Westfalen; C-106/89 Marleasing SA v. La Comercial Internacional de Alimentacion SA). Inak povedané, eurokonformný výklad smernice umožňuje uplatniť smernicu v prospech fyzickej osoby alebo právnickej osoby,

ale vylučuje uplatnenie smernice v ich neprospech. Túto doktrínu eurokonformného výkladu už uplatnil aj ústavný súd, hoci nevyhovelo sťažnosti v konaní, v ktorom ju uplatnil (II. ÚS 440/2011).

20. Priame uplatnenie práv zo smernice EÚ podľa doktríny eurokonformného výkladu sa netýka horizontálnych vzťahov medzi fyzickými a právnickými osobami navzájom. V dôsledku toho napríklad spotrebiteľ nemôže žalovať podnikateľa, že mu poskytol tovar alebo službu bez vlastností predpísaných smernicou. Praktickým dôsledkom je, že na rad politik EÚ a odvetví spoločného trhu sa smernice ako prameň práva pre fyzické osoby a právnické osoby nebudú vzťahovať, lebo povaha ich regulácie sa viaže s opatreniami smerujúcimi výlučne voči štátom (napr. v ochrane spotrebiteľa, pri úprave bezpečnosti výrobkov atď.) Z hľadiska témy „právne záväzných aktov ES a EÚ“ ako ústavnoprávneho pojmu relevantného na území Slovenskej republiky to znamená, že smernice s prednosťou pred zákonmi Slovenskej republiky založenou case-law Súdneho dvora v dohľadnom čase budú skôr výnimkou ako pravidlom. Ak by sa výnimka mala zmeniť na pravidlo, napríklad pri chybe v transpozícii smernice, potom právnym základom pre taký výklad nie je case-law Súdneho dvora, ale čl. 7 ods. 2 ústavy a jeho interpretácia nad rámec case-law.

21. Sťažovateľ nenamietol nesprávnu transformáciu úijného práva (smernice) do právneho poriadku Slovenskej republiky. Sťažovateľ namietol nesúlad aplikácie práva všeobecnými súdmi Slovenskej republiky s case-law Súdneho dvora ES/EÚ, porušenie eurokonformného výkladu úijného práva. Porušenie úijného práva nezakladá vždy aj porušenie ústavného práva. K takému právnemu účinku dochádza iba vtedy, keď porušenie prameňa úijného práva má ústavnú intenzitu.

22. Ústavný súd nemá právomoc preskúmať dodržanie prameňa úijného práva nielen za podmienok vymedzených v case-law Súdneho dvora ES/EÚ, ale ani v sporoch o právo, ktoré nedosahujú ústavnú intenzitu protiprávnosti. Skutočnosť, že bolo porušené úijné právo, sama osebe nezakladá ústavnú intenzitu protiprávneho stavu.

23. Zhodné (bod 22) platí o početných konštrukciách, ktoré sťažovateľ označil za príčinu porušenia vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky. Ústavný súd vyhodnotil predložené námietky ako námietky, ktorých podrobný prieskum nie je dôvodný, keďže sťažovateľ namietol porušenie svojich práv vo vzťahoch bez ústavnej intenzity, ba veľakrát v ústavnoprávne celkom malicherných otázkach. To znamená, že v namietnutých okolnostiach k porušeniu základných práv a slobôd sťažovateľa očividne nemohlo dôjsť.

24. Ústavný súd vyslovuje názor, že tento stav je zapríčinený prístupom sťažovateľa, ktorý pre svoju nadmerne rozsiahlu sťažnosť využil v podstatnom rozsahu argumentáciu, akú predtým prezentoval orgánom všeobecného súdnictva. Sťažovateľ pri tomto postupe prehliadol, že pred orgánmi všeobecného súdnictva viedol spor o zákonnosť, kým pred ústavným súdom má viesť spor o ústavnosť.

25. Ústavný súd napokon pripomína svoj veľakrát opakovaný názor, že „do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda že za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08).“ (III. ÚS 236/2014), Ústavný súd pokladá za dôležité pripomenúť tento svoj názor, lebo argumentácia sťažovateľa sa stále znovu vracia k jeho nespokojnosti, že najvyšší súd sa nestotožnil s jeho právnou argumentáciou, s jeho právnymi názormi, s jeho hodnotením dôkazov. Podstatou sťažnosti je teda nespokojnosť sťažovateľa s neúspechom v konaní, ktoré sa pomocou ústavnej sťažnosti pokúsil zvrátiť, aby dosiahol ďalšie konanie pred najvyšším súdom.

26. Vzhľadom na to, že sťažovateľova sťažnosť bola odmietnutá a rozhodnutie o zrušení napádaného rozhodnutia, o práve na primerané finančné zadosťučinenie a o úhrade trov konania je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti, ktorou sa ich sťažovateľ domáhal, nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. januára 2017